

Aloite: Pohjanmaan hyvinvointialueen säästötoimien vaikutusten selvittäminen ja seuranta

Pohjanmaan hyvinvointialueelle

Pohjanmaan hyvinvointialue on taloudellisesti haastavassa tilanteessa. Viime vuosina on aloitettu mittava säästöohjelma, joka on käsittänyt muun muassa virkojen lakkauttamisia ja koko henkilöstön yhteistoimintaneuvotteluja. Talouden tasapainottaminen on välttämätöntä, mutta säästöjä ei saa toteuttaa hoidon laadun, potilaiden turvallisuuden eikä henkilöstön terveyden kustannuksella.

Asukkaat ja henkilöstö tuntevat kasvavaa huolta siitä, että kovat säästövaatimukset johtavat:

Saatavuuden heikkenemiseen: Hoidon ja sosiaalipalvelujen jonot kasvavat, mikä saattaa johtaa myöhemmin kalliimpaan erikoissairaanhoidon, kun perustarpeita ei täytetä ajoissa.

Työkuormituksen lisääntymiseen: Paineinen työtilanne, joka on vaarassa johtaa sairauslomien lisääntymiseen ja osaavien työntekijöiden lähtemiseen alalta.

Epätasa-arvoiseen hoitoon: Riskinä, että hyvinvointialueen eri osien asukkailla, pohjoisosan Kokkolasta eteläosan Kristiinankaupunkiin, on erilaiset edellytykset saada hyvää hoitoa.

Taloudelliseen huono-osaisuuteen: Perheet joutuvat tinkimään ruoasta ja lääkkeistä asiakasmaksujen nousun tai palvelumallien muutosten vuoksi.

Vaikka talous kehittyy oikeaan suuntaan, hyvinvointialue on vaatinut hiljattain, että vuoden 2026 rahoitusta tarkistetaan, koska tilanne on edelleen haastava. Sen vuoksi on ratkaisevan tärkeää, että tiedämme tarkkaan, mistä säästämme ja millaisia pitkän aikavälin vaikutuksia sillä on.

Edellä olevaan viitaten allekirjoittaneet ehdottavat, että aluevaltuusto päättää:

1. että aluehallitukselle annetaan tehtäväksi toteuttaa kaudella 2024–2026 toteutettujen ja suunniteltujen säästöjen laaja ja riippumaton **vaikutusarviointi**.
2. että arvioinnissa keskitytään erityisesti vaikutuksiin, joita säästöillä on **henkilöstön hyvinvointiin, hoitotakuun täyttymiseen** sekä yhteiskunnan **haavoittuvimpiin ryhmiin**.
3. että selvityksen tulokset esitellään valtuustolle ja julkistetaan päätösprosessin läpinäkyvyyden varmistamiseksi.
4. että käyttöön otetaan säästötoimien vaikutusten pysyvä **jatkuvan seurannan** malli, joka mahdollistaa suunnanmuutokset.

Kristiinankaupunki 30.3.2026

Mikael Perjus
Mikael Perjus RKP

Kaj Kärr

Carina Storhannus